

23126-HISTÒRIA DE LES INSTITUCIONS JURÍDIC – LABORALS I DE LES RELACIONS LABORALS

Temes

1. La formació de les classes treballadores a Espanya.

- 1.1. El feudalisme desenvolupat: Espanya durant l'Antic Règim
- 1.2. La revolució burgesa:
 - 1.2.1. Processos i esdeveniments polítics del període de revolució burgesa o lliberal a Espanya. Del regnat de Fernando VII a la època d'Isabel II.
 - 1.2.2. Conseqüències socials i econòmiques de la revolució burgesa: propietaris i assalariats.

2. L'inici del moviment obrer.

- 2.1. La conflictivitat laboral fins a mitjan el segle XIX.
- 2.2. Primeres organitzacions i congressos obrers.
- 2.3. Pensadors socialistes en els orígens del moviment obrer espanyol.

3. La primera Internacional.

- 3.1. El marc social i polític de l'instal·lació de la Primera Internacional (AIT) a Espanya: de la Revolució de 1868 a la Primera República.
- 3.2. Las primeres relacions de la AIT i l'obrerisme espanyol.
- 3.3. Constitució de la Federación Regional Española de la Asociación Internacional de Trabajadores (FRE-AIT). El Congrés de Barcelona de 1870.
- 3.4. La FRE i la evolució de la Primera Internacional.
- 3.5. La fi de la Primera República i l'inici de la Restauració.

4. Anarquisme i socialisme.

- 4.1. Economia i societat durant la Restauració.
- 4.2. La conflictivitat laboral fins 1902.
- 4.3. La Federación de Trabajadores de la Región Española (FTRE).
- 4.4. El Partido Socialista Obrero Español i la Unión General de Trabajadores: Els seus orígens i desenvolupament inicial.
- 4.5. El moviment obrer anarquista fins a final de segle.
- 4.6. Conflictivitat laboral i social als inicis del segle XX.
- 4.7. La constitució de la Confederación Nacional del Trabajo (CNT).
- 4.8. El sindicalisme catòlic.

5. La primera guerra mundial, el moviment obrer i les organitzacions patronals.

- 5.1. L'impacte de la Primera Guerra Mundial en l'economia i la societat espanyola.
- 5.2. Conflictivitat laboral i vagues.
- 5.3. La CNT i el sindicat únic de ram o indústria.
- 5.4. L'evolució de la UGT.
- 5.5. Les organitzacions patronals.

6. Sindicalisme i corporativisme.

- 6.1. La Dictadura de Miguel Primo de Rivera .
- 6.2. L'Organización Corporativa Nacional.
- 6.3. El moviment obrer durant la Dictadura.

7. Relacions laborals i moviment obrer durant la segona república.

7.1. La Segona República (1931-1939):

7.1.1. Economia i societat als seus orígens.

7.1.2. Període republicà-socialista, Bienni Negre i triomf del Front Popular.

7.2. Conflictivitat laboral fins 1936.

7.3. Evolució de la CNT fins el començament de la Guerra Civil.

7.4. Evolució de l'UGT i PSOE fins el començament de la Guerra Civil.

7.5. La Guerra Civil

7.5.1. Transformacions socials i econòmiques en el camp republicà: De la desfeta dels militars aixecats a les col·lectivititzacions.

7.5.2. Societat i economia al camp franquista.

7.5.3. La desfeta de la República i la instauració de la dictadura franquista.

Avaluació

Examen a final de curso.

Bibliografia

ABELLÓ GÜELL, T., *El movimiento obrero en España, siglos XIX y XX*, Barcelona, Edicions Hipòtesi, 1997.

AIZPURU, M.; RIVERA, A. *Manual de historia social del trabajo*. Madrid: Siglo XXI Editores, 1994.

CASANOVA, J., *De la calle al frente. El anarcosindicalismo en España (1931-1939)*, Barcelona, Crítica, 1997.

CASTELLS, L. *Los trabajadores en el País Vasco (1876-1923)*. Madrid: Siglo XXI Editores, 1993.

CASTILLO, S. (dir.), *Historia de la Unión General de Trabajadores*, Madrid, Publicaciones Unión y Centro de Estudios Sociales, 1998.

DROZ, J. *Historia General del Socialismo*. Barcelona: Destino, 1985.

IZARD, M. *Industrialización y obrerismo. Las Tres clases del vapor*. Barcelona: Ariel, 1970.

MARTIN RAMOS, J. L.; SERRALLONGA, J. *Condicions materials i resposta obrera a la Catalunya contemporània*. Sant Quirze de Besora: 1992.

MALEFAKIS, E., *Reforma agraria y revolución campesina en la España del siglo XX*, Barcelona, Ariel, ⁵1982.

REDERO, M. (coord.), *Sindicalismo y movimientos sociales. Siglos XIX-XX*, Madrid, UGT- Centro de Estudios Históricos, 1994.

SOTO CARMONA, Á., *El Trabajo Industrial en la España Contemporánea (1874-1936)*, Barcelona, Editorial Anthropos, 1989.

SHUBERT, A., *Historia social de España (1800-1990)*, Madrid, Nerea, 1991.

(Aquesta serà la bibliografia bàsica que s' utilitzarà durant el curs, dins la que s'incorporaran altres textos durant el tractament de cadascú dels punts del programa).

Alejandro Andreassi Cieri

Departament d'Història Moderna i Contemporània